

WEGWIJZER

VRIJETIJDSPARTICIPATIE

Inleiding

Cultuur, sport en jeugdwerk zijn niet direct zaken die met thema's als armoede of maatschappelijke kwetsbaarheid worden geassocieerd.

Maar elke vereniging wordt er wel eens mee geconfronteerd:

- toekomstige leden die vol enthousiasme komen proberen maar op het moment van inschrijving afhaken;
- leden die enkel naar de basisactiviteiten komen, maar niet deelnemen aan activiteiten op verplaatsing of activiteiten waar een extra deelnameprijs aan vast hangt;
- leden die nooit te zien zijn op het jaarlijks eetfestijn of die niet meekunnen op kamp.

Ook al lijkt het niet altijd zo, armoede of financiële problemen kunnen hiervan aan de basis liggen.

De vraag stelt zich: kunnen we als vrijetijdsaanbieder niets doen? Natuurlijk wel, en dan gaat het niet alleen over financiële afspraken. Want armoede of financiële problemen brengen veel meer drempels met zich mee dan enkel die financiële drempel.

Aan de hand van deze publicatie wil OCMW Maldegem i.s.m. de gemeentelijke vrijetijdsdiensten verenigingen helpen om een werking te realiseren waar iedereen zich welkom voelt.

We hebben een aantal praktische tips gebundeld waarmee je concreet aan de slag kan. Niet als volledig antwoord op de vele vragen, maar eerder als inspiratiebron.

Sociaal Huis OCMW Maldegem

ocmw@maldegem.be
0800 96 524

Mevr. Courtmanslaan 92
9990 Maldegem

Over armoede en drempels

Het ervaren van drempels is persoons- en situatiegebonden. Niet iedereen ervaart alle drempels of ervaart meerdere drempels op hetzelfde moment. Het wegwerken van drempels is dan ook maatwerk en gebeurt in dialoog met de betrokkenen.

Om de drempels weg te werken, is het nodig om een basiskennis te verwerven over mogelijke drempels en ze dan te leren herkennen. Blijf hier ook bewust van het feit dat armoede zich niet altijd expliciet toont en dat er verschillende vormen van armoede bestaan.

Zo ervaren 'nieuwe armen', mensen die door uiteenlopende gebeurtenissen in hun leven met armoede geconfronteerd worden, vrije tijd vaak anders dan bv. generatiearmen, die zijn opgegroeid in een kansarme context en dit meedragen in hun verdere leven.

1. Gebrek aan cultureel kapitaal en statusverlegenheid

Interesse in vrijetijdsactiviteiten vergt een zekere voorkennis. Niet iedereen heeft deze kennis meegekregen van thuis uit, waardoor er vaak weerstand is: 'dat is niets voor ons', 'dat interesseert mij niet'.

Aansluitend hebben mensen vaak te kampen met een frustratie- of schaamtegevoel rond het omgaan met deze nieuwe wereld. Mensen zoeken uit wat hun interesseert, wat ze mooi vinden, wat ze graag doen maar weten vaak niet hoe ze een keuze moeten maken, wie ze moeten aanspreken, wat ze moeten aandoen, wanneer er luid gelachen of geapplaudisseerd mag worden.

Zorg ervoor dat mensen duidelijk weten bij wie ze terecht kunnen voor informatie, een vaste contactpersoon of aanspreekpunt.

Zorg voor duidelijke en laagdrempelige informatie vooraf. Wat kan je verwachten? Hoe ziet de activiteit eruit? Is er aangepaste kledij nodig?

Pols achteraf hoe toekomstige leden de activiteit ervaren hebben. Neem hun tips mee en toon betrokkenheid zonder opdringerig te zijn.

2. Beperkt sociaal netwerk

Alleen op stap gaan is voor de meeste mensen een drempel, we trekken er graag op uit met vrienden of familie. Voor mensen in armoede is dat niet anders. Alleen is hun netwerk vaak beperkt en bestaat het meestal uit personen in een gelijkaardige situatie of uit professionele instanties. Iemand vinden om een avondje uit te gaan is daardoor geen evidentie. Participeren aan cultuur, sport of jeugdactiviteiten is net het ideaal middel om dit netwerk te vergroten, maar vaak komen ze hier niet toe.

Een beperkt netwerk brengt ook een bijkomend probleem met zich mee: opvang. Ouders kunnen vaak niet beroepen op hun beperkte informeel netwerk, maar laten ook niet makkelijk buitenstaanders toe. Naast het feit dat het niet evident is om de kinderen uit handen te geven, zijn opvanginitiatieven vaak te duur of te weinig flexibel.

Werk samen! Sla de handen in elkaar en bedenk een originele mixactiviteit: cultuur én jeugd of sport: waarom niet? Je leert elkaars leden kennen en verruimd daardoor misschien het interessegebied van de deelnemers. Denk ook eens aan een sociale organisatie als partner voor zo'n activiteit.

Welzijnsschakel Maldegem is daarvoor de perfecte partner! Meer weten over hun werking? Neem een kijkje in het hoofdstuk 'Uw partners in drempelverlaging'.

Voor de sport- en socio-culturele verenigingen: bied ook familieactiviteiten aan waarop kinderen welkom zijn of voorzie zelf kinderopvang ter plaatse.

Al eens gedacht aan een peter/meter-systeem voor alle nieuwe leden? Op deze manier heeft iedereen een aanspreekpunt en wordt het gevoel van alleen op een activiteit te zijn meteen weggewerkt!

3. Informatie

Het is niet altijd evident om de weg te vinden in de overvloed aan folders, nieuwsbrieven of informatiekranen, websites, ... Niet iedereen beschikt over internet, iets waar veel organisatoren niet meer bij stilstaan in dit digitale tijdperk.

De informatie die beschikbaar is, is ook niet altijd even duidelijk of is soms moeilijk te begrijpen. Daarenboven ontbreekt vaak praktische informatie die nodig is om de activiteit te kunnen inplannen: hoe lang duurt een activiteit, hoe bereikbaar is de locatie?

Laat eens een folder of promotiemateriaal nalezen door mensen die niets van de activiteit afweten of door mensen uit armoede of armoedeorganisaties.

Ga je programma zelf voorstellen op school, bij andere verenigingen of bv. in het OCMW.

Benoem evidenties: Wie biedt wat aan? Waarom? Wanneer? Tot hoe lang? Waar moet je zijn? Wordt er samen afgesproken? Hoeveel kost het? Wordt er nog iets gedronken achteraf?

4. Persoonlijke levenssituatie

Ondanks het feit dat vrijetijdsactiviteiten als zeer waardevol worden ervaren, is het niet voor iedereen evident zich hiervoor te engageren. Wie persoonlijke problemen heeft raakt soms moeilijk los van zijn zorgen of wordt, meer dan anderen, geconfronteerd met onverwachte gebeurtenissen waardoor het inplannen van vrijetijdsactiviteiten moeilijk wordt.

Wees flexibel: laat mensen op voorhand inschrijven, maar houd rekening met last minute inschrijvingen en afvallers.

Een warm welkom, ook de keer nadat iemand afgezegd heeft, en begrip voor de situatie zijn belangrijk om mensen steeds opnieuw kansen te bieden om deel te nemen.

Bel de mensen op als ze afwezig blijven en ga in dialoog!

5. Vervoer

Niet iedereen heeft een auto ter beschikking, en dan nog: een auto rijdt met brandstof en dat kost geld. De afstanden in onze regio zijn soms moeilijk te overbruggen per fiets of te voet waardoor veel mensen afhankelijk worden van openbaar vervoer. Dit wil zeggen: plannen, rekening houden met de dienstregelingen en zorgen dat je de laatste bus naar huis niet mist.

Geef duidelijk aan hoe lang een activiteit duurt en hoe je met het openbaar vervoer ter plaatse kunt geraken.

Respecteer de timing van je activiteit. Zo komen mensen die op het openbaar vervoer aangewezen zijn, niet in de problemen door het eventueel uitlopen van de activiteit.

Moedig leden aan om te carpoolen of organiseer zelf een carpooling bij een uitstap met verplaatsing. Spreek op voorhand duidelijk af waar en om hoe laat er afgesproken wordt, of er een vergadering voorzien wordt voor de chauffeurs en waar de deelnemers na afloop van de activiteit worden afgezet.

6. Kostprijs

De financiële drempel is de meest evidente drempel als we denken aan participatie van mensen in armoede. Naast het inschrijvings- of toegangsgeld moet je nog rekening houden met de kosten van het vervoer, een drankje in de pauze,...

Als je vereniging een UiTPASpartner is, kunnen deelnemers die recht hebben op een UiTPAS Meetjesland met kansentarieef 75 % korting krijgen op een activiteit. Aan de hand van hun UiTPAS Meetjesland met kansentarieef kunnen deelnemers aantonen dat ze recht hebben, zonder dat andere deelnemers dit merken. Meer info hierover vind je in het hoofdstuk 'Uw partners in drempelverlaging'.

Hebben jullie een tweedehandsaanbod met verenigingskledij? Maak duidelijk over welke prijzen het gaat, hoe je kan bestellen, of er mogelijkheid is tot passen,

Geef duidelijk aan of je werkt met kortingssystemen en hoe het precies werkt: is er leeftijdskorting of voorzien jullie korting voor meerdere deelnames per gezin? Bieden jullie de mogelijkheid om lidgeld af te betalen of om bv. aan kampsparen te doen? Vermeld dit dan duidelijk in jullie communicatie! Als UiTPASpartner kan je dit door gebruik te maken van het logo UiTPAS Meetjesland te gebruiken in jullie communicatie.

Aan de slag?

Ben je als vereniging bereid om je huidige gewoontes in vraag te stellen en te kijken hoe jullie eventuele drempels kunnen verlagen?

Benader je leden dan vooral als mensen met hun eigen bagage en verhaal, schenk voldoende aandacht aan de interacties en kijk naar problemen als uitdagingen die zich stellen, negeer ze niet. Stel vragen als je merkt dat iemand altijd te laat is, het lidgeld niet kan betalen of nooit mee kan op verplaatsing. Probeer de beweegredenen van je leden te begrijpen zonder er een waardeoordeel aan te koppelen en zoek samen naar alternatieven.

Kleine aanpassingen kunnen de toegankelijkheid van je vereniging al vergroten. Zo kunnen jullie een vrijetijdsaanbieder zijn waar iedereen zich welkom voelt, wat de sfeer en uitstraling van de vereniging natuurlijk enkel ten goede komt.

Wil je meer inzicht verwerven in dit thema en met je vereniging concreet aan de slag? Dan kan je steeds een vorming aanvragen bij specifieke Vormingsorganisaties als Groep INTRO, 09 238 12 66 of 0473 52 00 71 of www.groepintro.be

Uw partners in drempelverlaging

1. Lokaal Netwerk Vrijetijdsparticipatie Maldegem

Het Lokaal Netwerk Vrijetijdsparticipatie organiseert laagdrempelige activiteiten.

Het Lokaal Netwerk Vrijetijdsparticipatie Maldegem wordt aangestuurd door medewerkers van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (jeugd-sport-cultuur). Samen met vertegenwoordigers van de sociale dienst van het OCMW en Welzijnsschakel Maldegem denken zij actief na over drempelverlaging en het organiseren van toegankelijke activiteiten voor mensen met een verhoogde maatschappelijke kwetsbaarheid, mensen met een beperking of mensen met een andere culturele achtergrond.

Sinds september 2018 stapte het Lokaal Netwerk Vrijetijdsparticipatie Maldegem mee in het verhaal van UitPAS Meetjesland.

In Maldegem kunnen mensen met een beperkt inkomen een UitPAS Meetjesland met kansentarif aanvragen. Met deze UitPAS kunnen mensen met een beperkt inkomen punten sparen en genieten van 75 % korting op deelname aan vrijetijdsactiviteiten. Een UitPAS met kansentarif aanvragen kan in het Sociaal Huis.

Heb je vragen over UitPAS Meetjesland of ben je op zoek naar knowhow rond het uitwerken van laagdrempelige activiteiten, contacteer ons via uitpas@maldegem.be.

Contactgegevens

Cultuurdienst
Marktstraat 7, Maldegem
tel. 050 72 89 79

Sportdienst
Bloemestraat 36D, Maldegem
tel. 050 72 89 70

Jeugddienst
Marktstraat 7, 9990 Maldegem
tel. 050 72 86 28

Sociaal Huis
Mevr. Courtmanslaan 92, Maldegem
tel. 050 40 39 23

2. Welzijnsschakel Maldegem

Een Welzijnsschakel (WZS) is een groep vrijwilligers die op zoek gaat naar sporen van armoede en sociale uitsluiting in hun eigen buurt. Ze trachten op verschillende wijzen, samen met de mensen, te komen tot een verbetering van hun levenssituatie. Ze zoeken naar vormen van begeleiding, trachten het isolement te doorbreken maar bieden soms ook zeer concrete ondersteuning als vervoer, voorzien van kledij. Daarnaast tracht WZS ook structureel armoede aan te pakken. Zo zijn zij lid van het Lokaal Netwerk voor Vrijtijds participatie in Maldegem en hebben zij een nauw contact met de basisscholen.

De doelgroep van WZS zijn vnl. 'nieuwe armen'. Mensen die omwille van uiteenlopende redenen in financiële moeilijkheden zijn geraakt en die begeleid worden door het OCMW of door een andere instantie. Elk gezin dat gekend is bij Welzijnsschakel Maldegem krijgt een vaste contactpersoon. Deze persoon gaat op

regelmatige basis langs, verwijst door waar nodig en probeert in crisissituaties kort op de bal te spelen.

Zijn er leden binnen uw organisatie die geholpen zouden zijn met de ondersteuning van Welzijnsschakel Maldegem? Verwijs hen door!

Contactgegevens

Geert Waignein & Martina Van Maldegem
tel. 050 70 43 53
0485 67 39 37 (Geert)
0498 54 11 85 (Martina)
Email: geert_waignein@hotmail.com

3. Rap op stapkantoor

Het Rap op Stapkantoor is een reisbemiddelingskantoor voor mensen met een beperkt budget. Je kan

in het kantoor terecht voor het boeken van een concert, daguitstap, vakantie of kamp tegen een voordelig tarief. Hiervoor werken we samen met Iedereen Verdient Vakantie, Fonds Vrijtijds participatie en de provincie Oost-Vlaanderen.

Naast het boeken van de daguitstap, vakantie of kamp wordt er ook tijd

gemaakt om praktische zaken te bekijken zoals mobiliteit, eet- en drinkmogelijkheden, toegankelijkheid, ...
Wie kan er terecht?

- Mensen die recht hebben op een UiTPAS met kansenstatuut
- Mensen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming
- Mensen die recht hebben op een leefloon
- Mensen in schuldbemiddeling of budgetbegeleiding

Het Rap op Stapkantoor is elke donderdag open van 13.00 tot 16.00 uur.

Contactgegevens

Rap op Stapkantoor | Sociaal Huis
Mevrouw Courtmanslaan 92, Maldegem
rapopstap@maldegem.be
tel. 0800 965 24.

4. Integratie OCMW Maldegem

De cel sociale activering van OCMW Maldegem organiseert vormingsmomenten en activiteiten ter bevordering van de integratie in

Maldegem. Zo bieden ze elke dinsdagavond praattafels aan om anderstaligen Nederlands te leren en organiseren ze onthaalgesprekken voor elke anderstalige nieuwkomer in Maldegem.

De dienst baseert zich op noden die worden aangegeven vanuit de doelgroep. Daarna wordt gezocht naar een ideaal beeld waarin iedereen gelijk is en zich goed voelt in de samenleving. Iedereen kan er terecht met vragen. Ze zorgen voor een gepaste oplossing of doorverwijzing.

Ze werken bovendien nauw samen met Groep Intro die vormingen organiseert voor inwoners tussen 18 en 30 jaar.

Ken je iemand die vragen heeft, maar niet weet waar hij/zij terecht kan? Of ken je een anderstalige persoon die wat hulp kan gebruiken bij zijn integratie? Zoek je of ken je iemand die vrijwilligerswerk zoekt? Neem vrijblijvend contact op.

Contactgegevens

Cel sociale activering | OCMW Maldegem
Lazarusbron 1, Maldegem
integratie@maldegem.be
tel. 050 72 72 10

5. Lokaal Dienstencentrum Oud St. Jozef

Het Lokaal Dienstencentrum Oud St. Jozef is een ontmoetingsplaats voor Maldegemse senioren. Ze kunnen er terecht voor informatie, advies, zorg, ontspannings- en vormingsactiviteiten. Met deze dienstverlening wil het dienstencentrum de senioren ondersteunen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te wonen in de best mogelijke omstandigheden.

Contactgegevens

Lokaal Dienstencentrum Oud St. Jozef
Mevrouw Courtmanslaan 92, Maldegem
centrumleider@maldegem.be
Tel. 050 40 39 20
www.ocmwmaldegem.be/ldc-oud-st.-jozef

6. Huis van het Kind

Het Huis van het Kind is in Maldegem het centraal aanspreekpunt en dé lokale informatie- en ondersteuningsplaats voor gezinnen, aanstaande gezinnen en jongeren (0-24j). Je kan er terecht voor

allerlei informatie, advies en vormingen over opvoedkundige thema's.

Huis van het kind is elke werkdag open van 9.00 tot 11.30 uur of op afspraak.

Contactgegevens

Huis van het Kind Maldegem
Mevrouw Courtmanslaan 92, Maldegem
huisvanhetkind@maldegem.be
tel. 050 40 39 20
www.facebook.com/huisvanhetkindmaldegem/

7. Wijkcentrum De Kring

Wijkcentrum De Kring is een vereniging waar mensen in armoede het woord nemen. Het is een sociale organisatie waar iedereen welkom is, maar waar er extra aandacht is voor mensen die het moeilijk hebben. Met een toegankelijke dienstverlening worden mensen ondersteund in hun basisnoden. De Kring brengt mensen bijeen via verschillende activiteiten en werkgroepen. Door ontmoeting willen zij het netwerk van mensen in armoede vergroten.

Wijkcentrum De Kring heeft een ruim aanbod aan activiteiten. Van 0 tot 99 jaar, voor iedereen is er wel iets te beleven. Daarnaast bieden ze vormingen en rondleidingen aan.

De meeste activiteiten zijn gratis. Als er inschrijvingsgeld moet betaald worden, kunnen deelnemers 75 % korting krijgen met hun UiTPAS meetjesland met kansentarief.

Verenigingen die vragen hebben over drempels naar vrije tijd kunnen contact opnemen met Wijkcentrum De Kring.

Je kan als vereniging Wijkcentrum De Kring aanraden bij jullie (kwetsbaar) publiek, zodat zij op die manier nieuwe mensen bereiken.

Contactgegevens

Wijkcentrum De Kring
Zuidmoerstraat 136/8, Eeklo
joke@wijkcentrumdekring.be
tel. 09 378 61 69

www.facebook.com/wijkcentrumdekring

www.wijkcentrumdekring.be

Bronnen

Teksten

- Wegwijzer vrijetijdsparticipatie gemeente Assenede.
- Een open sportclub(2015), Vlaamse Sportfederatie vzw - Dynamo Project.
- Wij blijven niet in de kou staan. Mensen in armoede genieten van cultuur, sport en vrije tijd. Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

Cartoons

- Lectrr - Wij blijven niet in de kou staan. Mensen in armoede genieten van cultuur, sport en vrije tijd. Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

